

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Державна установа
«ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ НАН УКРАЇНИ»

СХВАЛЕНО

Постанова Вченої ради
від 12.06.2023 р. № 60

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту
академік НАН України

Валерій ГЕСЦЬ

12 липня 2023 року

ПОЛОЖЕННЯ
про професійний розвиток наукових працівників
в ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

Дане Положення розроблено для визначення змісту, форм професійного розвитку і забезпечення підвищення кваліфікації наукових працівників ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», зокрема і тих, хто займається науково-педагогічною діяльністю.

Розробники:

- доктор економічних наук, старший науковий співробітник, доцент, головний науковий співробітник відділу економічної теорії **Артьома Тетяна Іванівна;**

- начальник відділу кадрів **Скрипка Людмила Григорівна.**

- кандидат економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу фінансів реального сектору **Романовська Наталія Іванівна;**

- науковий співробітник навчально-методичного відділу **Станіславська Ірина Миколаївна;**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про професійний розвиток наукових працівників ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» (далі – Положення) розроблене відповідно до Законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про професійний розвиток працівників», «Про освіту», «Про вищу освіту»; Положення про атестацію наукових працівників.

1.2. Метою Положення є визначення змісту й форм професійного розвитку і забезпечення підвищення кваліфікації наукових працівників ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» (далі – Інститут), зокрема і тих, хто займається науково-педагогічною діяльністю.

1.3. Положення спрямоване на врегулювання процесу професійного розвитку наукових працівників Інституту через всебічне сприяння розкриттю творчого потенціалу і реалізацію заходів з підвищення кваліфікації наукових працівників, зокрема і тих, хто займається науково-педагогічною діяльністю.

1.4. Змістом професійного розвитку наукових працівників є процес безперервного (впродовж професійного життя) набуття нових та вдосконалення раніше набутих спеціальних і загальних компетентностей, необхідних для професійної діяльності, що передбачає постійне самонавчання (самоосвітчення), інші види й форми професійного зростання; може здійснюватися шляхом формальної та неформальної освіти, стажування тощо. Зокрема, професійним розвитком може вважатися здобуття наукового ступеня, отримання більш високого рівня освіти, у тому числі за іншою спеціальністю, виконання професійних обов'язків нової якості та/або більшої складності, інші форми.

1.5. Інститут всебічно сприяє професійному розвитку наукових працівників.

Професійний розвиток наукових працівників здійснюється з врахуванням наявної кваліфікації і конкретних посадових обов'язків та/або перспектив їх розширення, у тому числі особистих професійних інтересів наукових працівників, набутого досвіду, рівня виконання професійних (посадових) обов'язків.

Траєкторію творчого професійного розвитку науковий працівник формує особисто у контексті реалізації принципів суспільної місії і стратегії розвитку Інституту, у межах, визначених посадовими обов'язками і змістовним наповненням професійних повноважень щодо виконання науково-дослідних робіт (проектів), участі у науково-педагогічній діяльності, з урахуванням науково-професійних інтересів керівника і працівників відповідного структурного підрозділу, за умов неухильного дотримання принципів академічної доброчесності.

1.6. Основними складовими професійного розвитку наукових працівників, зокрема і тих, хто займається науково-педагогічною діяльністю, є підготовка наукових кадрів та підвищення набутої кваліфікації за участі у програмах науково-навчальних заходів і стажування.

Програми професійного розвитку наукових працівників Інституту можуть здійснюватися в межах України і за кордоном. Участь у програмах професійного розвитку, ініційованих державою (резидентами держави) та на території держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором чи державою-окупантом не допускається.

2. ПІДГОТОВКА НАУКОВИХ КАДРІВ І ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

2.1. Основними формами підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації в Інституті є аспірантура та докторантура.

Підготовку докторів філософії Інститут здійснює за власною освітньо-науковою програмою згідно з отриманою ліцензією на відповідну освітню діяльність або за освітньо-науковою програмою, окремі елементи якої забезпечуються іншими науковими установами та/або закладами вищої освіти. Освітньо-наукова програма підготовки Інститутом докторів філософії підлягає акредитації Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації здійснюється згідно з Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах).

2.2. Наукові ступені і вчені звання

Відповідно до законодавства вчені мають право на здобуття наукових ступенів доктора філософії і доктора наук та присвоєння вчених звань старшого дослідника, доцента, професора. Присудження наукових ступенів та присвоєння вчених звань є формами державного визнання рівня професійної зрілості і кваліфікації вченого.

Присудження наукового ступеня доктора філософії, присвоєння вчених звань здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту». Присудження наукового ступеня доктора наук відбувається згідно із Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Перелік осіб, яким присуджено наукові ступені та присвоєно вчені звання, розміщується у відкритому доступі в мережі Інтернет.

Дисертації (або наукові доповіді – у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях) осіб, які здобувають ступінь доктора наук, а також інші передбачені нормативно-правовими актами відомості оприлюднюються на офіційному веб-сайті Інституту згідно із законодавством.

Документами, що свідчать про здобуття особою наукового ступеня, є дипломи доктора філософії (кандидата наук) і доктора наук. У дипломах міститься інформація про здобутий особою науковий ступінь, галузь науки, спеціальність, зазначено назву наукової установи чи закладу вищої освіти, у спеціалізованій вченій раді яких захищено дисертацію.

Наявність відповідного наукового ступеня або вченого звання є кваліфікаційною вимогою для зайняття науковим працівником відповідної посади згідно з Порядком проведення конкурсу на заміщення вакантних посад наукових працівників в Державній установі «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України».

2.3. Присудження наукового ступеня доктора наук

Доктор наук – це науковий ступінь, який здобувається особою на основі ступеня доктора філософії (кандидата наук) за певною науковою спеціальністю та передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, що забезпечують розв’язання важливої теоретичної або насущної прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані (оприлюднені) у фахових наукових виданнях.

Присудження наукового ступеня доктора наук здійснюється утвореною відповідно до законодавства спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту дисертації (або наукової доповіді – у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях), вимоги до якої затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової і науково-технічної діяльності.

До захисту наукового ступеня доктора наук допускаються дисертації у вигляді підготовленого рукопису або наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей, виконані здобувачем наукового ступеня самостійно. Встановлення відповідно до законодавства в поданих до захисту дисертації або наукових публікаціях фактів академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня доктора наук.

Встановлення визначених законодавством фактів академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у поданих до захисту текстах дисертації або наукових публікацій є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня доктора наук.

2.4. Форми і способи підвищення кваліфікації наукових працівників

Наукові працівники Інституту, зокрема і ті, що займаються науково-педагогічною діяльністю, мають право і можливість підвищувати кваліфікацію за участі у програмах різноманітних науково-навчальних заходів.

Основними формами і способами підвищення кваліфікації є:

- участь у наукових конференціях, круглих столах, симпозіумах, форумах тощо. Участь у таких заходах сполучається з процедурою оприлюднення працівником-науковцем узагальнених результатів і нових наукових положень, отриманих в ході попередньо проведених самостійних досліджень за відповідними програмами планових і відомчих НДР та в межах виконання

дисертаційних робіт. Інститут сприяє в організації навчання наукових працівників Інституту за кордоном у провідних наукових центрах за умови наявності запрошень, в яких передбачається відшкодування всіх витрат приймаючою стороною.

- навчання за спеціальними науково-навчальними програмами підвищення кваліфікації через участь у фахових семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо.

- наукове стажування.

Підвищення кваліфікації наукових працівників може здійснюватися шляхом здобуття професійних знань і досвіду в системі офіційної (інституційної) та неформальної/інформальної освіти. Організаційними формами і способами опанування професійних знань і досвіду є: очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева, дуальна, на робочому місці, на виробництві (в межах підприємницької фірми) тощо.

Форми, способи і види підвищення кваліфікації можуть поєднуватись.

2.5. Підвищення кваліфікації за участі у програмах наукового стажування

Наукові працівники, зокрема і ті, що займаються науково-педагогічною діяльністю, можуть направлятися Інститутом на наукове стажування до інших наукових установ, закладів вищої освіти, у тому числі за кордон.

Направлення на наукове стажування може відбуватися за ініціативою або наукового працівника, або Інституту.

Метою наукового стажування є підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки, проведення авторських досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніх унікальних методів, набуття досвіду провадження науково-дослідної діяльності, науково-педагогічної діяльності, забезпечення інформаційного обміну та розширення наукових контактів.

Термін наукового стажування не може перевищувати двох років.

З особами, які направляються на наукове стажування, укладається Договір про відрядження на наукове стажування до іншої наукової установи, закладу вищої освіти тощо.

Фінансування витрат, пов'язаних із науковим стажуванням, може здійснюватися за рахунок коштів Інституту, передбачених відповідною бюджетною програмою, коштів спеціалізованих фондів НАН України, Державного бюджету України, грантів, оплати з боку приймаючої сторони, інших джерел, не заборонених законодавством.

Стороною, що приймає, вважається наукова установа, дослідницька організація, заклад вищої освіти, яка надала запрошення на наукове стажування за відповідними прийнятними кваліфікаційними вимогами.

Під час наукового стажування за науковим працівником зберігається основне місце роботи. Період наукового стажування зараховується до наукового стажу наукового працівника.

Наукові працівники протягом місяця після завершення наукового стажування подають Інституту письмовий звіт про результати навчання, стажування та виконання завдання, затвердженого в установленому порядку.

Згідно з рішенням вченої ради Інституту наукове стажування може бути прирівняне до підвищення кваліфікації.

Звіт підлягає затвердженню вченою радою Інституту.

2.6. Атестація наукових працівників

Атестація наукових працівників проводиться в Інституті не рідше одного разу на п'ять років з метою оцінювання рівня професійної підготовки наукового працівника, результативності його роботи; визначення відповідності кваліфікації наукового працівника займаній посаді; виявлення перспективи використання здібностей наукового працівника, стимулювання підвищення його професійного рівня; визначення потреби в підвищенні кваліфікації, професійній підготовці наукового працівника.

Атестація наукових працівників здійснюється на підставі Розпорядження Президії НАН України про проведення чергової атестації наукових працівників установ НАН України та згідно з Положенням про атестацію наукових працівників, затвердженим Кабінетом Міністрів України.